

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kuulovammaisten ja näkövammaisten kouluista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että valtion ylläpitämät liikuntavammaisille tarkoitetut vammaisten lasten erityiskoulut siirretään opetushallinnon alaisuuteen. Uudistus toteutettaisiin laajentamalla kuulovammaisten ja näkövammaisten kouluista annetun lain soveltamisalaa siten, että se koskisi myös liikuntavammaisten lasten erityiskouluja. Ehdotuksen mukaan myös liikuntavammaisten koulut olisivat 11-vuotisia. Liikuntavammaisten koulujen oppilaaksiottaminen ja muu koulutoiminta saatettaisiin yhdenmukaiseen asemaan kuulo- ja näkövammaisten koulujen kanssa.

Opetuksen yhteydessä oppilaille annettava ilmainen sosiaalinen ja lääkinnällinen kuntoutus siirrettäisiin oppilaan kokonaiskuntoutukseen liittyvänä opetushallinnon alaisuuteen siten, että se koskisi kaikkia laissa tarkoitettuja kouluja. Koulujen yleinen johto ja valvonta kuuluisi kouluhallitukselle, lääkinnällinen kuntoutus ja terveydenhuolto lääkintöhallitukselle ja sosiaalinen

kuntoutus sosiaalhallitukselle. Mainituille keskusvirastoille säädettäisiin yhteistyövelvoite.

Ehdotuksen mukaan kouluissa voitaisiin järjestää yhden vuoden lisäopetusta peruskoulun oppimäärän suorittaneille vastaavasti kuin peruskouluissa. Lisäksi kouluille säädettäisiin erityinen velvollisuus huolehtia erityisopetusta saaneista oppilaistaan.

Ehdotuksen mukaan oppilaiden kotikunnat velvoitettaisiin osallistumaan kaikkien vammaisten koulujen kustannuksiin. Esityksessä ehdotetaan myös mahdollistettavaksi yksityisen liikuntavammaisten koulun siirtyminen valtiolle.

Esitys sisältää lisäksi eräitä selvennyksiä ja täydennyksiä.

Esitys liittyy vuoden 1986 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 1986.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Invaliidihuoltolain (907/46) nojalla sosiaalialuehallinnossa toimivia vammaisten lasten erityiskouluja on kolme, joista Lohipadon erityiskoulu Oulussa ja Mäntykankaan erityiskoulu Kuopiossa ovat valtion laitoksia ja kolmas on säätiön ylläpitämä, eli Ruskeasuon koulu Helsingissä. Nämä koulut on tarkoitettu kaikkein vaikeimmin vammautuneita lapsia varten. Valtaosa heistä on liikuntavammaisia ja useimmilla on myös lisä-

vammoja, kuten hahmotushäiriöitä, puhehäiriöitä ja kuulovammoja sekä pakkoliikkeisyyttä.

Lohipadon erityiskoulussa ja Mäntykankaan erityiskoulussa oli lukuvuonna 1984—1985 yhteensä noin 100 oppilasta. Lapsi-invalidien koulusäätiön ylläpitämässä Ruskeasuon koulussa oli vastaavasti noin 125 oppilasta. Kouluissa järjestetään peruskoulutuksen lisäksi sopeutumisvalmennusta ja lääkinnällistä kuntoutusta paitsi koulun varsinaisille oppilaille myös muille oppivelvollisuusikäisille, mutta myös alle kouluikäisille sekä oppivelvollisuutensa suorittaneille vammaisille lapsille ja nuorille.

Peruskoululaissa (476/83) säädetään peruskouluopetuksen järjestäminen kunnan velvollisuudeksi. Kunta voi kuitenkin täyttää järjestämisvelvoitteensa käyttämällä apunaan myös muita kuin kunnallisia kouluja. Kuulo- tai näkövammaisen lapsi voidaan näin ollen sijoittaa valtion ylläpitämään kuulo- tai näkövammaisten kouluun ja liikuntavammaisen lapsi vammaisten lasten erityiskouluun. Kuulovammaisten ja näkövammaisten koulut ovat jo vanhastaan olleet opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvia kouluja, kun taas liikuntavammaisille tarkoitettujen vammaisten lasten erityiskoulut ovat tähän asti olleet sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan kuuluvia kouluja.

Vaikeavammaisten lasten opetus ja siihen liittyvä kuntoutus edellyttävät yleensä runsasta erityisasiantuntijoiden panosta ja siinä määrin huomattavia erityiskustannuksia, että yksittäisen kunnan on vaikea järjestää tätä toimintaa. Vaikeavammaisia lapsia on myös suhteellisen vähän. Pysyvien kuntakohtaisten koulutusjärjestelyjen aikaansaamista vaikeuttaa myös se, että erityiskoulujen tarpeessa olevien lasten määrä vaihtelee eri aikoina. Ajoittain ei erityiskoulujen palvelujen tarvetta esiinny kunnassa lainkaan, joskus tarve saattaa olla runsasta.

Tämän vuoksi vaikeavammaisten koulutukseen liittyvät järjestelyt on katsottu tarkoituksenmukaiseksi hoitaa valtion toimesta. Aistivammaisten lasten koulutus on jo pitkään ollut valtion järjestämää ja se on toteutettu opetushallinnon alaisuudessa. Opetushallinnon alaisuuteen on liitetty myös kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/77) mukainen luokkamuotoinen harjautusopetus uuden peruskoululainsäädännön tultua voimaan. Myös liikuntavammaisten lasten erityiskoulut tulisi siirtää opetushallinnon alaisuuteen.

Esityksessä ehdotetaan siirrettäväksi vammaisten lasten erityiskoulut opetushallinnon alaisuuteen muuttamalla kuulovammaisten ja näkövammaisten kouluista annettua lakia siten, että se koskisi myös liikuntavammaisten kouluja. Koulujen oppilaaksiottaminen ja muu koulutoiminta tulisi saattaa yhdenmukaiseen asemaan kuulo- ja näkövammaisten koulujen kanssa.

Peruskoululain 32 §:n 3 momentin mukaan kaikilla vammaisilla lapsilla, joita ei vamman vuoksi voida opettaa yhdeksänvuotisessa peruskoulussa, on pitempi oppivelvollisuus aika. Näin ollen myös vammaisten lasten erityiskouluissa oppivelvollisuuttaan suorittavien lasten oppivel-

vollisuus aika on pidennetty samaksi kuin aistivammaisilla lapsilla on.

Peruskoulun kasvatus- ja opetustavoitteiden ohella aistivammaisten ja liikuntavammaisten lasten kouluissa edistetään oppilaiden kokonaiskuntoutumista, josta ehdotetaan lakiin otettavaksi täsmällisemmät maininnat. Jotta oppilaiden kuntoutusta voidaan järjestää ja kehittää parhaalla mahdollisella tavalla, on lakiin ehdotettu lisättäväksi kouluhallitukselle, sosiaalihuollukselle ja lääkintöhallitukselle yhteistyövelvoite.

Liikuntavammaiset oppilaat ovat invaliidihuoltolain tarkoittamia henkilöitä, ja koulujen kustannukset suoritettiin vuoden 1983 loppuun saakka valtion varoista myös yksityisen säätiön ylläpitämän koulun osalta. Valtionapu suoritettiin invaliidihuoltolain nojalla. Vuoden 1984 alusta lukien kunnat osallistuvat koulujen menoihin sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (677/82) nojalla. Näin kunta, joka osoittaa vammaisen lapsen erityiskouluun, maksaa todelliset kustannukset ja saa niihin kantokykyluokkansa mukaisen valtionosuuden (31—64 %). Valtion vuoden 1985 tulo- ja menoarviossa on valtion rahoitusosuutta erityiskoulujen kustannuksista lisätty siten, että valtion rahoitusosuus on noin 85 % erityiskoulujen kustannuksista.

Valtio on ylläpitänyt kuurojen- ja sokeainkoulusta annetun asetuksen (312/61) nojalla kuuroille ja sokeille kouluja, joiden kustannukset valtio on yksin suorittanut. Kouluja on kuusi ja niissä on yhteensä 287 oppilaspaiikkaa. Myös näissä kouluissa on alle oppivelvollisuusikänsä oleville lapsille järjestetty sopeutusvalmennusta. Tästä sopeutusvalmennuksesta ovat vammaisjärjestöt huolehtineet invaliidihuoltolain nojalla.

Kunnallisia kuulovammaisten kouluja on 14 ja lisäksi eräissä kouluissa on erillisiä kuulovammaisten luokkia, joihin koululautakunta sijoittaa oppilaita. Kunnat ovat lisäksi perustaneet erillisiä vammaisille lapsille tarkoitettuja luokkia. Uuden peruskoululainsäädännön valtionosuus erityisluokkien menoihin, mikäli lapsilla on pidennetty oppivelvollisuus, on aina korkeimman valtionosuusprosentin suurinen (86 %) kunnan kantokykyluokasta riippumatta.

Viime vuosina vakiintuneen käytännön mukaisesti oppilaan kotikunnalle on määrätty velvoite osallistua valtion oppilaitoksessa olevasta oppilaasta aiheutuviin kustannuksiin. Järjestely on liittynyt opetusalan valtionapujärjestelmän kokonaisuudistukseen. Kunnille on tarkoitus säätää velvoite osallistua vammaisten lasten erityiskou-

lujen kustannuksiin likimäärin sillä osuudella, joka kunnalle jäisi, mikäli vastaava opetus annettaisiin erityisopetuksena kunnan peruskoulussa.

Eduskunnan sivistysvaliokunta käsitellessään hallituksen esityksiä peruskoululaiksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (1982 vp. — sivistysvaliokunnan mietintö n:o 18 — Esitykset n:o 30 ja 179) kiinnitti erityisopetuksen järjestelyjen osalta huomiota siihen, että hallituksen esityksessä ei ollut mainittu valtakunnallisia liikuntavammaisille tarkoitettuja vammaisten lasten erityiskouluja. Valiokunta katsoi, että myös liikuntavammaisten lasten erityiskoulujen asema on lainsäädännöllä järjestettävä opetuksen ja kuntoutuksen turvaamiseksi ja että nämä koulut on lähitulevaisuudessa siirrettävä sosiaalihalinnosta opetushallintoon.

2. Asian valmistelu

Ehdotus hallituksen esitykseksi on laadittu vammaishuoltolakitöimikunnan II mietinnön (komitemietintö 1984:14) ja opetusministeriön asettaman lainsäädäntöryhmän muistion pohjalta. Ehdotuksesta opetusministeriö on saanut lausunnon sosiaali- ja terveysministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, kouluhallitukselta, Lohipadon erityiskoululta, Mäntykankaan erityiskoululta ja Lapsi-invalidien koulusäätiöltä. Valtion ja kuntien keskusjärjestöjen välisen järjestelyasiakirjan mukaiset neuvottelut on käyty opetusministeriön ja kuntien keskusjärjestöjen välillä. Samoin on valtion viran ja toimenhaltijain neuvotteluoi-keudesta annetussa laissa (82/43) tarkoitetut neuvottelut käyty asianomaisten järjestöjen kanssa.

3. Esityksen organisatoriset ja henkilöstövaikutukset

Hallituksen esityksessä sosiaalitoimeen kuuluvat valtion ylläpitämät Lohipadon erityiskoulu

Oulussa ja Mäntykankaan erityiskoulu Kuopiossa ehdotetaan siirrettäväksi suoraan kouluhallituksen alaisuuteen. Lääkinnällinen kuntoutus ja terveydenhuolto kuuluisivat kuitenkin lääkintöhallitukselle ja sosiaalinen kuntoutus sosiaalihalituksele. Jo peruskoululain perusteella joudutaan henkilömäärä tarkistamaan, samoin tilojen ja välineiden riittävyys, koska sanotun lain nojalla myös liikuntavammaisten lasten erityiskoulujen oppilaille tulee pidennys oppivelvollisuusajkaan.

Jotta kouluissa annettava sosiaalinen ja lääkin- nällinen kuntoutus edistäisi oppilaan kokonais- kuntoutusta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla, ehdotetaan laissa säädettäväksi yhteistyövelvoite kouluhallitukselle, sosiaalihalituksele ja lääkin- töhallitukselle.

Helsingissä sijaitseva Lapsi-invalidien koulusää- tiön ylläpitämä Ruskeasuon koulu on toiminut 1 päivästä tammikuuta 1984 lukien sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuu- desta annetun lain tarkoittamana valtakunnallise- na palvelujen tuottajana, jolta kunta voi ostaa mainitun lain 3 §:ssä tarkoitettuja palveluja. Täs- sä esityksessä ehdotetaan mahdollistettavaksi se, että koulu tämän lain voimaantullessa siirtyy valtion kouluksi opetushallinnon alaisuuteen.

Ruskeasuon koulun opettajien ja muun henki- lökunnan määrää ei peruskoululain voimaantul- lessa tarvitse lisätä ja oppivelvollisuuden pitene- minen voidaan hoitaa nykyisellä henkilöstöllä.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Liikuntavammaisten erityiskoulujen hallinnol- linen siirto 1 päivänä elokuuta 1986 sekä kuntien maksuvelvoitteen ulottaminen kaikkiin vammais- kouluihin vähentäisi valtion nettomenoja vuonna 1986 noin 1,2 miljoonaa markkaa. Nettomeno- jen vähennys aiheutuu siitä, että kunnat velvoi- tettaisiin osallistumaan kaikkien vammaisten koulujen menoihin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

Nimike. Lain nimikkeeseen ehdotetaan lisättäväksi liikuntavammaisten koulut.

1 §. Lakia ehdotetaan muutettavaksi koskemaan paitsi kuulovammaisten ja näkövammaisten myös liikuntavammaisten kouluja. Näihin kouluihin otettaisiin sellaiset oppivelvollisuusikäiset, jotka vamman, vian tai sairauden johdosta eivät voi käydä yleistä yhdeksänvuotista peruskoulua. Oppilaan ottamiseen valtion kouluun vaikuttavat lääketieteellisten ja psykologisten asiantuntijalausuntojen ohella myös oppilaan kotikunnan mahdollisuudet järjestää puheena olevaa opetusta sekä oppilaan huoltajan mielipide.

2 §. Koulujen tehtävänä on edistää oppilaan kokonaiskuntoutusta. Vammaisten lasten erityiskouluissa annettava kuntoutus sisältää vammaisten lasten erityiskouluista annetun asetuksen (398/76) mukaan sekä lääkinnällisen kuntoutuksen että sopeutumisvalmennuksen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi sosiaalisen ja lääkinnällisen kuntoutuksen järjestämisvelvollisuutta koskeva uusi 2 momentti.

Erityiskoulujen oppilaiden ja erityisesti liikuntavammaisten oppilaiden koulunkäynnin edellytyksenä on jatkuva ja riittävä kuntoutus. Kuntoutuksen tavoitteet ja kesto vaihtelevat iän ja vamman mukaan. Lääkinnällistä kuntoutusta ja siihen sisältyvää sopeutumisvalmennusta järjestävät terveydenhuoltoviranomaiset muun muassa kunnallisista yleissairaaloista annetussa laissa (561/65) ja kansanterveyslaissa (66/72) tarkoitettuina palveluina. Kansanterveysasetuksen 7 c §:n mukaisesti voidaan erityiskoulujen antamaan lääkinnälliseen kuntoutukseen katsoa kuuluvan tarpeelliset fyysiset, psyykkiset ja sosiaalista suorituskykyä aktivoivat, parantavat tai ylläpitävät toimenpiteet ja terapiat, kuntoutustutkimukset, joiden avulla selvitetään kuntoutustarvetta ja -mahdollisuuksia, apuvälineiden määrittäminen, sovittaminen ja käytön opetus sekä sopeutumisvalmennus, kuntoutusohjaus ja muut näihin rinnastettavat toimenpiteet. Sosiaalista kuntoutusta ei ole toistaiseksi määritelty sosiaalihuollon lainsäädännössä. Erityiskoulujen antamaan sosiaaliseen kuntoutukseen voidaan lähinnä katsoa kuuluvan invalidihuoltolaissa tarkoitettu sopeutumisvalmennus, jota järjestetään myös sosiaaliviranomaisten toimesta invalidihuoltolaissa tarkoitettuina pal-

veluina. Kuntoutuspalveluja voi saada myös sosiaalivakuutuksen rahoittamana. Edellä olevan perusteella on tarkoituksenmukaista, että koulut kuntoutuksen järjestämisessä käyttävät hyväkseen kunnan sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palveluksia.

3 §. Koska tarkoituksena on samoin edellytyksin kuin peruskoulussa mahdollistaa yhden lukuvuoden kestävä lisäopetus, on koulun rakennetta käsittelevään pykälään ehdotettu lisättäväksi tätä koskeva uusi 2 momentti.

Peruskoululle on lisäksi säädetty erityinen velvollisuus huolehtia erityisopetusta saaneista oppilaista ja tukea heitä. Lisättäväksi ehdotetun 3 momentin mukaan myös erityiskoululle tulisi vastaava tehtävä.

4 §. Vammaisten lasten erityiskouluista annetun asetuksen mukaan erityiskoulun opetustoiminta on kouluhallituksen ja lääkinnällinen kuntoutus ja terveydenhuolto lääkintöhallituksen alaista. Koulun yleinen johto kuuluu sosiaalihalitukselle. Vastaava tehtäväjako on tarkoituksenmukaista säilyttää näissä kouluissa niin, että koulujen yleinen johto ja valvonta kuuluisi kouluhallitukselle, lääkinnällinen kuntoutus ja terveydenhuolto lääkintöhallitukselle ja sosiaalinen kuntoutus sosiaalihalitukselle. Tällöin ne viranomaiset, joilla on paras asiantuntemus myös vastaavat oman alansa osalta koulujen toiminnan johdosta ja valvonnasta. Kuulovammaisten ja näkövammaisten koulujen yleinen johto ja valvonta on jo vanhastaan kuulunut kouluhallitukselle. Uutta olisi näille kouluille siten kuntoutuksen ja terveydenhuollon alistaminen suoraan asiantuntijaviranomaisille.

Koulun ohjesäännön vahvistaminen kuuluisi sen sijaan yksinomaan kouluhallitukselle, jonka yhteistyövelvoitteen mukaisesti tulisi asiassa kuulua lääkintöhallitusta ja sosiaalihalitusta.

5 §. Koulujen opetustoiminta on kouluhallituksen, lääkinnällinen kuntoutus ja terveydenhuolto lääkintöhallituksen sekä sosiaalinen kuntoutus sosiaalihalituksen alaista. Jotta kouluhallituksen vapaasti valitsemista jäsenistä jokainen mainitun hallinnon ala voisi olla edustettuna, ehdotetaan johtokunnan jäsenmäärää lisättäväksi yhdellä.

10 §. Koulun oppilaat ottaa kouluhallitus, joka samalla valvoo, että kouluun tulee vain sellaisia oppilaita, jotka sanottua erityiskoulua tarvitsevat. Joustavuussyistä tulisi kuitenkin joh-

tajan voida ottaa ne oppilaat, jotka yleensä vain lyhyeksi ajaksi tarvitsevat tätä koulua. Koulun varsinaisina oppilaina ovat ne, jotka säännöllisesti opiskelevat koulussa peruskoulun oppimäärää. Jäljempänä 17 §:n 3—6 kohdassa on mainittu koulun muut oppilaat. Näiden ottamiseksi kouluun vaaditaan kotikunnan lähete.

12 §. Pykälään on ehdotettu lisättäväksi kuntoutus, koska jo lain 2 §:ssä on koulujen tehtäväksi säädetty oppilaan kokonaiskuntoutuksesta huolehtiminen. Selvyden vuoksi on ehdotettu lisättäväksi säännös, jonka mukaan pykälä koskee soveltuvin osin myös 17 §:ssä tarkoitettuja oppilasyhmiä.

13 §. Pykälää on ehdotettu teknisesti tarkistettavaksi koskemaan kaikkia muissa oppilaitoksissa opiskelevia vammaisia oppilaita. Edellytyksenä oppilaskotiin sijoittamiselle on, että siinä on tilaa.

15 §. Lisättäväksi ehdotettu 2 momentti vastaa peruskoululaissa olevaa säännöstä opettajien maksuttomasta ruokailusta.

17 §. Säännökset opetusmenetelmien ja oppimateriaalin kehittämistehtävien sekä opetuksen ohjaustehtävien antamisesta opetusministeriön määräämälle koululle sisältyy jo nyt voimassa olevaan lakiin ja koskisi lainmuutoksen jälkeen myös liikuntavammaisten kouluja. Vammaisten lasten erityiskouluista annetun asetuksen mukaan ovat liikuntavammaisten koulut voineet antaa sopeutumisvalmennusta ja lääkinällistä kuntoutusta myös alle kouluikäisille ja peruskoulun päättäneille vammaisille lapsille ja nuorille sekä lisäksi sopeutumisvalmennusta kunnan peruskoulussa ja sitä korvaavassa tai vastaavassa koulussa oleville ja lääkinällistä kuntoutusta kunnan peruskoulussa, sitä korvaavassa tai vastaavassa koulussa, lukiossa ja ammatillisessa oppilaitoksessa opiskeleville vammaisille. Koska sosiaalista ja lääkinällistä kuntoutusta tulisi edelleen voida antaa mainituille henkilöille, ehdotetaan pykälään lisättäväksi tätä koskevat säännökset. Yhdenmukaisuuden vuoksi tulisi säännösten koskea kaikkia laissa tarkoitettuja kouluja. Opetusministeriön ratkaistavaksi jäisi, annetaanko pykälän 5 ja 6 kohdassa mainittuja erikoistehtäviä myös kuulovammaisten- ja näkövammaisten kouluille vaiko vain niille kouluille, joilla jo nyt on tämä tehtävä.

Lukion oppimäärän suorittamista edistävää opetusta on kuurojen- ja sokeainkoulusta annetun asetuksen 2 §:n 2 momentin nojalla voitu antaa opetusministeriön määräämässä kuurojenkoulussa lahjakkaille ja riittävän kielellisen kehi-

tystason omaaville kuurojenkouluissa olleille oppilaille. Vastaava säännös ehdotetaan otettavaksi lakiin. Tässä vaiheessa säännöstä ei ehdoteta koskemaan muita laissa tarkoitettuja erityiskouluja.

17 a §. Valtion ylläpitämien kuurojen ja sokeainkoulujen kokonaismenot ovat vuonna 1985 noin 29 miljoonaa markkaa ja liikuntavammaisten erityiskoulujen kokonaismenot noin 30 miljoonaa markkaa. Valtion sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköiden palveluista perittävistä korvauksista annetun asetuksen (1057/83) mukaiset kuntien korvaukset liikuntavammaisten erityiskoulujen oppilaita ovat vuonna 1985 noin 5,5 miljoonaa markkaa.

Liikuntavammaisten erityiskoulujen opetusministeriön hallinnonalalle siirtämisen yhteydessä ehdotetaan, että kunnat velvoitettaisiin osallistumaan kaikkien vammaisten koulujen menoihin samassa suhteessa kuin erityisopetuksen järjestämisestä kunnan koululaitokseen kuuluvassa koulussa. Kuntien korvaukset olisivat tämän mukaan 14 % koulujen käyttömenoista eli noin 8,3 miljoonaa markkaa vuodessa.

Koska erityiskouluissa on myös 17 §:ssä tarkoitettuja enemmän tai vähemmän tilapäisiä oppilasyhmiä, joihin ei edellä tarkoitettu korvauseruste sovellu, ehdotetaan, että 2 momentissa vahvistetaan näiden osalta omat maksuperusteet, jotka lähinnä vastaavat liikuntavammaisten erityiskoulujen nykyisiä maksuperusteita. Lakiehdotuksen 17 §:n 5 ja 6 kohdassa tarkoitettua kuntoutusta saavien oppilaiden osalta kunta on oikeutettu saamaan valtionosuutta suorittamiinsa korvauksiin sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (677/82) nojalla, milloin kunnan sosiaali- ja terveydenhoitoviranomaiset ovat lapsen tai nuoren osoittaneet kouluun. Lakiehdotuksen 17 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa vastaava valtionosuus kuntoutusta lukuunottamatta, ei kuitenkaan tule kysymykseen. Tämän johdosta ehdotetaan korvausmäärää vähennettäväksi 50 %:lla, joka vastaa alimpaa kantokykyluokkaan sijoitetun kunnan opetukseen myönnettävää valtionosuutta.

Alle kouluikäisille lapsille ja peruskoulun jo suorittaneille nuorille annettavasta kuntoutuksesta ehdotetaan edellä olevan mukaisesti perittäväksi asianomaiselta kotikunnalta tai kuntainliitolta korvausta, joka pääasiallisesti määräytyy suoritteen omakustannusarvoa vastaavaksi lukuunottamatta eräitä tässä laissa mainittuja maksueriä. Liikuntavammaisten koulujen osalta perittävä korvaus vastaisi näin ollen nykytilannetta.

Kuulovammaisten ja näkövammaisten koulujen osalta vammaisjärjestöt ovat järjestäessään alle kouluikäisten tai peruskoulun suorittaneille tarkoitetun kuntoutuksen maksaneet siitä aiheutuneet kustannukset, jotka kunta tai kuntainliitto on invaliidihuoltolain nojalla myöhemmin järjestöille korvannut.

17 b §. Pykäläehdotuksen mukaan lapsi-invaliidien koulusäätiön ylläpitämä Ruskeasuon koulu voidaan ottaa valtion kouluksi siten kuin siitä erikseen sovitaan. Koulun muuttuessa valtion kouluksi on tarkoituksenmukaista ja kohtuullista, että koulun palveluksessa oleva henkilö voidaan nimittää tai määrätä vastaavaan virkaan, toimeen tai tehtävään ilman haettavaksi julistamista ja, että tällaisen henkilön palvelus yksityisessä koulussa rinnastetaan valtion palvelukseen ikälisää ja määrävuosikortotusta laskettaessa sekä eläkkeen määräytymisessä.

Voimaantulosäännös. Pykäläehdotuksen mukaan valtion ylläpitämät vammaisten lasten eri-

tyiskoulut siirtyvät opetushallinnon alaisuuteen ilman eri toimenpiteitä.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus edellyttää kuulovammaisten ja näkövammaisten kouluista annetun asetuksen (724/84) muuttamista. Luonnos siitä voidaan tarvittaessa toimittaa erikseen eduskunnan käytettäväksi.

3. Voimaantulo

Esitys liittyy vuoden 1986 tulo- ja menoarvioesitykseen. Lainmuutos ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 1986.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kuulovammaisten ja näkövammaisten kouluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuulovammaisten ja näkövammaisten kouluista 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun lain (481/83) nimike, 1, 4 ja 5 §, 10 §:n 1 ja 3 momentti sekä 12, 13 ja 17 § sekä

lisätään 2 §:ään uusi 2 momentti, 3 §:ään uusi 2 ja 3 momentti ja 15 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 17 a ja 17 b § seuraavasti:

Laki

kuulovammaisten ja näkövammaisten sekä liikuntavammaisten kouluista

1 §

Valtio perustaa ja ylläpitää erityiskouluja peruskouluopetuksen järjestämiseksi oppivelvollisuusikäisille kuulovammaisille ja näkövammaisille sekä liikuntavammaisille.

Tässä laissa tarkoitettuja kuulovammaisia ja näkövammaisia sekä liikuntavammaisia ovat kuurot, sokeat ja kuurosokeat sekä sellaiset liikuntavammaiset, huonokuuloiset ja heikkonäköiset, joita vamman tai sairauden laadun vuoksi ei

voida menestyksellisesti opettaa yhdeksänvuotisessa peruskoulussa. Kuulovammaisten koululuon voidaan samoin edellytyksin ottaa puhevammaisia ja liikuntavammaisten koululuon pitkäaikaissairaita.

2 §

Kokonaiskuntoutuksen toteuttamiseksi koulussa järjestetään opetusta tukevaa sosiaalista ja lääkinnällistä kuntoutusta. Kuntoutuksessa koululuon tulee mahdollisuuksien mukaan käyttää hyväksi sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköitä ja toimia yhteistyössä tällaisten toimintayksiköitten kanssa.

3 §

Koulussa voidaan opetusministeriön luvalla ja valtioneuvoston määräämin perustein järjestää yhden lukuvuoden kestävää lisäopetusta peruskoulun oppimäärän suorittaneille.

Koulun tehtävästä koulunsa suorittaneiden entisten oppilaitensa osalta on voimassa, mitä siitä peruskoulun erityisopetusta saaneiden oppilaiden osalta on säädetty.

4 §

Koulun yleinen johto ja valvonta kuuluvat kouluhallitukselle. Lääkinnällinen kuntoutus ja terveydenhuolto on kuitenkin lääkintöhallituksen ja sosiaalinen kuntoutus sosiaalishallituksen johdon ja valvonnan alaista.

Koululla tulee olla ohjesääntö, jonka kouluhallitus vahvistaa.

Koulun opetuksen, kuntoutuksen ja terveydenhuollon järjestämisessä tulee kouluhallituksen, sosiaalishallituksen ja lääkintöhallituksen olla yhteistyössä keskenään.

5 §

Koulussa on johtokunta, johon kouluhallitus valitsee neljäksi vuodeksi kerrallaan kuusi jäsentä, joista vähintään kolmen on oltava oppilaiden huoltajia. Lisäksi kouluhallitus valitsee vastaavaksi ajaksi yhden jäsenen koulun opettajakunnan keskuudestaan ehdottamista henkilöistä ja yhden jäsenen koulun muun henkilökunnan keskuudestaan ehdottamista henkilöistä. Koulussa, jossa on peruskoulun yläasteen vuosiluokan oppilaita, kuuluu johtokuntaan kaksi näiden oppilaiden

keskuudestaan lukuvuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä, joilla on johtokunnan kokouksissa puhevalta, mutta ei äänioikeutta. Jäsenille on valittava henkilökohtaiset varajäsenet.

10 §

Kouluhallitus päättää oppilaan ottamisesta. Jäljempänä 17 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa koululuon ottamisesta päättää kuitenkin koulun johtaja, jollei kouluhallitus ole pidättänyt tätä tehtävää itselleen. Koululuon ottamisen edellytyksenä 17 §:n 3—6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa on, että lapsen tai nuoren kotikunta on hänet osoittanut koululuon.

Koululuon ottamisessa ja siirtämisessä on kuultava oppilaan huoltajaa.

12 §

Koulun opetus ja kuntoutus ovat oppilaalle maksuttomia ja hänelle on annettava vähintään samat edut kuin peruskoulun oppilaalle sen mukaan kuin asetuksella säädetään. Mitä tässä on säädetty on soveltuvin osin voimassa myös 17 §:n 3—6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

13 §

Koulussa on oppilaskoti. Oppilaskotiin voidaan ilmaiseen täysihoitoon ottaa myös muissa oppilaitoksissa opiskelevia tässä laissa tarkoitettuja vammaisia oppilaita, jos oppilaskodissa on tilaa ja heidän kotikuntansa on heidät oppilaskotiin osoittanut. Oppilaskodissa voi tilapäisesti asua myös 17 §:n 6 kohdassa tarkoitettun lapsen huoltaja.

15 §

Jos koulun palveluksessa olevan henkilön tehtävänä on valvoa oppilaiden ruokailua osallistumalla itse ruokailuluon, on ateria hänelle maksuton.

17 §

Opetusministeriö voi määrätä, että yhden tai useamman koulun tehtävänä on tässä laissa säädettyjen tehtävien lisäksi ja siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään:

1) huolehtia opetusmenetelmien ja oppimateriaalien kehittämistä;

2) huolehtia peruskoulussa ja lukiossa opiskelevien tässä laissa tarkoitettujen vammaisten op-

pilaiden, heidän vanhempiansa ja opettajiensa sekä koulun muun henkilökunnan ohjauksesta;

3) järjestää lukion oppimäärän suorittamista edistävää opetusta kuulovammaisten koulussa olleille oppilaille, jotka ovat lahjakkaita ja joilla on riittävä kielellinen kehitystaso;

4) järjestää peruskoulussa opiskeleville tässä laissa tarkoitetuille vammaisille oppilaille opiskelun tukemiseksi tilapäistä opetusta, jonka aikana voidaan antaa myös kuntoutusta, sekä vastaavasti järjestää heille kuntoutusta, jonka aikana voidaan antaa myös opetusta;

5) järjestää lukiossa tai ammatillisessa oppilaitoksessa opiskeleville tässä laissa tarkoitetuille vammaisille oppilaille tilapäistä kuntoutusta; sekä

6) järjestää alle oppivelvollisuusikäisille ja peruskoulunsa päättäneille tässä laissa tarkoitetuille vammaisille lapsille ja nuorille tilapäistä kuntoutusta koulutus- ja kuntoutussuunnitelman laatimista ja seurantaan varten ja vastaavasti jatko-opintoihin, työelämään ja yhteiskuntaan sijoittumista varten.

17 a §

Kunta on velvollinen suorittamaan valtiolle tässä laissa tarkoitettun valtion erityiskoulun varsinaisesta oppilaastaan korvauksen, joka on suuruudeltaan 14 prosenttia asianomaisen erityiskoulun oppilasta kohti lasketuista käyttökustannuksista. Koulun käyttökustannuksiin ei tällöin lueta 17 §:n 3—6 kohdassa tarkoitetuista oppilaista aiheutuvia kustannuksia.

Kunta on velvollinen suorittamaan valtiolle kouluun osoittamastaan 17 §:n 5 ja 6 kohdassa tarkoitettua henkilöstä aiheutuneet käyttökustannukset. Kunnan maksettavaksi tuleva korvaus 17 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua oppilaasta on 50 prosenttia oppilaasta aiheutuneista käyttökustannuksista. Kuitenkin kuntoutuksesta peritään korvaus kokonaiskustannusten perusteella. Opetusministeriö voi tarvittaessa päättää, että tässä momentissa mainittujen korvausten määräämiseen sovelletaan maksuperustelain (980/73) 2 §:n 2 momenttia. Kustannuksiin ei lueta käyttöomaisuuden poistoja eikä käyttö- ja vaihto-omaisuuteen sijoitetun pääoman kustannuksia. Mitä tässä momentissa on säädetty 17 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen oppilaiden osalta, on soveltuvin osin voimassa myös 13 §:n nojalla oppilaskotiin otettuihin muiden oppilaitosten oppilaisiin.

Kotikunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa kou-

luun otetulla on väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka lukukauden alussa.

Mitä tässä laissa on säädetty kunnasta sovelletaan tarvittaessa kuntainliittoon.

17 b §

Yksityisen vammaisten lasten erityiskoulun ylläpitäjän ja valtion välillä voidaan sopia, että koulu otetaan tässä laissa tarkoitetuksi liikuntavammaisten kouluksi, jonka ylläpidosta valtio huolehtii.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun koulun virkoka, toimia ja tehtäviä ensi kerran täytettäessä kouluhallitus voi siirtää yksityisen koulun palveluksessa olleen henkilön hänen suostumuksellaan lähinnä hänen entistä tointaan tai tehtäväänsä vastaavaan liikuntavammaisten koulun virkaan, toimeen tai tehtävään sitä haettavaksi julistamatta. Siirto saadaan suorittaa, vaikkei asianomainen henkilö täyty uuden viran, toimen tai tehtävän kelpoisuusehtoja, jos kouluhallitus katsoo hänet kykeneväksi virkaa, tointa tai tehtävää hoitamaan.

Edellä 2 momentin mukaan valtion palvelukseen siirretylle henkilölle luetaan ikälisään ja määrävuosikorotukseen sekä vuosilomaan ja eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi se aika, joka hänelle on vastaavia etuja varten luettu hyväksi tässä pykälässä tarkoitettussa yksityisessä koulussa ja saa hän henkilökohtaisena lisänä aikaisempien säännösten ja määräysten mukaisen palkkauksen ja valtion liikuntavammaisten koulussa saamansa palkkauksen erotuksen. Palkkauksella tarkoitetaan peruspalkkaa ikä-, palvelu- ja kalliinpaikallisineen sekä säännöksiin ja määräyksiin perustuvaa henkilökohtaista lisää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1986. Kuitenkin 17 §:n 3 kohtaa sovelletaan lukuvuoden 1985—1986 alusta.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan kuuluvat valtion vammaisten lasten erityiskoulut siirtyvät tämän lain voimaantullessa opetusministeriön hallinnonalaan kuuluviksi liikuntavammaisten kouluiksi. Valtion palveluksessa olevat henkilöt siirtyvät tämän lain voimaantullessa ilman eri toimenpiteitä valtion liikuntavammaisten koulun vastaavaan toimeen tai tehtävään sen estämättä, mitä kelpoisuusehdoista on säädetty tai määrätty. Heidän sopimuksenvaraisista ehdoistaan on, kunnes virka- tai työehtosopimuksessa toisin sovitaan, voimassa, mitä niistä vam-

maisten lasten erityiskoulujen palveluksessa olevien osalta on sovittu tai määrätty.

Jos yksityinen vammaisten lasten erityiskoulu 17 b §:n mukaisesti on päätetty ottaa valtion oppilaitokseksi, voidaan virkoja, toimia ja tehtäviä täyttää ennen koulun ylläpito-oikeuden siirtymistä.

Edellä 17 a §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu korvaus valtiolle suoritetaan vuonna 1986 puolen vuoden osalta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 1985

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Opetusministeri *Kaarina Suonio*

Laki

kuulovammaisten ja näkövammaisten kouluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuulovammaisten ja näkövammaisten kouluista 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun lain (481/83) nimike, 1, 4 ja 5 §, 10 §:n 1 ja 3 momentti sekä 12, 13 ja 17 § sekä

lisätään 2 §:ään uusi 2 momentti, 3 §:ään uusi 2 ja 3 momentti ja 15 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 17 a ja 17 b § seuraavasti:

Laki

kuulovammaisten ja näkövammaisten sekä liikuntavammaisten kouluista

Voimassa oleva laki

1 §

Valtio perustaa ja ylläpitää erityiskouluja peruskouluopetuksen järjestämiseksi oppivelvollisuusikäisille kuulovammaisille ja näkövammaisille.

Tässä laissa tarkoitettuja kuulovammaisia ja näkövammaisia ovat kuurot, sokeat ja kuurosokeat sekä sellaiset huonokuuloiset ja heikkonäköiset, joita vammaan vuoksi ei voida menestyksellisesti opettaa yhdeksänvuotisessa peruskoulussa. Kuulovammaisten kouluun voidaan samoin edellytyksin ottaa puhevammaisia.

Ehdotus

1 §

Valtio perustaa ja ylläpitää erityiskouluja peruskouluopetuksen järjestämiseksi oppivelvollisuusikäisille kuulovammaisille ja näkövammaisille *sekä liikuntavammaisille*.

Tässä laissa tarkoitettuja kuulovammaisia ja näkövammaisia *sekä liikuntavammaisia* ovat kuurot, sokeat ja kuurosokeat sekä sellaiset *liikuntavammaiset*, huonokuuloiset ja heikkonäköiset, joita vammaan *tai sairauden laadun* vuoksi ei voida menestyksellisesti opettaa yhdeksänvuotisessa peruskoulussa. Kuulovammaisten kouluun voidaan samoin edellytyksin ottaa puhevammaisia *ja liikuntavammaisten kouluun pitkäaikaissairaita*.

2 §

Kokonaiskuntoutuksen toteuttamiseksi koulussa järjestetään opetusta tukevaa sosiaalista ja lääkinällistä kuntoutusta. Kuntoutuksessa koulun tulee mahdollisuuksien mukaan käyttää hyväksi sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköitä ja toimia yhteistyössä tällaisten toimintayksiköitten kanssa.

3 §

Koulussa voidaan opetusministeriön luvalla ja valtioneuvoston määräämin perustein järjestää yhden lukuvuoden kestävää lisäopetusta peruskoulun oppimäärän suorittaneille.

Koulun tehtävästä koulunsa suorittaneiden entisten oppilaittensa osalta on voimassa, mitä siitä peruskoulun erityisopetusta saaneiden oppilaiden osalta on säädetty.

Voimassa oleva laki

4 §

Kuulovammaisten ja näkövammaisten koulun yleinen johto ja valvonta kuuluvat välittömästi kouluhallitukselle.

Koululla tulee olla kouluhallituksen hyväksymä ohjesääntö.

5 §

Koulussa on johtokunta, johon kouluhallitus valitsee neljäksi vuodeksi kerrallaan viisi jäsentä, joista vähintään kolmen on oltava oppilaiden huoltajia. Lisäksi kouluhallitus valitsee vastaavaksi ajaksi yhden jäsenen koulun opettajakunnan keskuudestaan ehdottamien joukosta ja yhden jäsenen koulun muun henkilökunnan keskuudestaan ehdottamien joukosta. Koulussa, jossa on peruskoulun yläasteen vuosiluokan oppilaita, kuuluu johtokuntaan kaksi näiden oppilaiden keskuudestaan lukuvuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä, joilla on johtokunnan kokouksissa puhevalta, mutta ei äänioikeutta. Jäsenille on valittava henkilökohtaiset varajäsenet.

10 §

Kouluhallitus määrää, mihin kouluun oppilas sijoitetaan.

Oppilaan sijoittamisessa ja siirtämisessä on kuultava oppilaan huoltajaa.

12 §

Koulun opetus on oppilaalle maksutonta ja hänelle muutoinkin on annettava vähintään samat edut kuin peruskoulun oppilaalle sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

Ehdotus

4 §

Koulun yleinen johto ja valvonta kuuluvat kouluhallitukselle. Lääkinnällinen kuntoutus ja terveydenhuolto on kuitenkin lääkintöhallituksen ja sosiaalinen kuntoutus sosiaalishallituksen johdon ja valvonnan alaista.

Koululla tulee olla ohjesääntö, jonka kouluhallitus vahvistaa.

Koulun opetuksen, kuntoutuksen ja terveydenhuollon järjestämisessä tulee kouluhallituksen, sosiaalishallituksen ja lääkintöhallituksen olla yhteistyössä keskenään.

5 §

Koulussa on johtokunta, johon kouluhallitus valitsee neljäksi vuodeksi kerrallaan kuusi jäsentä, joista vähintään kolmen on oltava oppilaiden huoltajia. Lisäksi kouluhallitus valitsee vastaavaksi ajaksi yhden jäsenen koulun opettajakunnan keskuudestaan ehdottamista henkilöistä ja yhden jäsenen koulun muun henkilökunnan keskuudestaan ehdottamista henkilöistä. Koulussa, jossa on peruskoulun yläasteen vuosiluokan oppilaita, kuuluu johtokuntaan kaksi näiden oppilaiden keskuudestaan lukuvuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä, joilla on johtokunnan kokouksissa puhevalta, mutta ei äänioikeutta. Jäsenille on valittava henkilökohtaiset varajäsenet.

10 §

Kouluhallitus päättää oppilaan ottamisesta. Jäljempänä 17 §:ssä tarkoitetuissa kouluun ottamisesta päättää kuitenkin koulun johtaja, jollei kouluhallitus ole pidättänyt tätä tehtävää itselleen. Kouluun ottamisen edellytyksenä 17 §:n 3—6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa on, että lapsen tai nuoren kotikunta on hänet osoittanut kouluun.

Kouluun ottamisessa ja siirtämisessä on kuultava oppilaan huoltajaa.

12 §

Koulun opetus ja kuntoutus ovat oppilaalle maksuttomia ja hänelle on annettava vähintään samat edut kuin peruskoulun oppilaalle sen mukaan kuin asetuksella säädetään. Mitä tässä on säädetty on soveltuvin osin voimassa myös 17 §:n 3—6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

Voimassa oleva laki

13 §

Koulussa on oppilaskoti. Oppilaskotiin voidaan ottaa myös muissa oppilaitoksissa opiskelevia kuulo- tai näkövammaisia sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

17 §

Opetusministeriö voi määrätä, että yhden tai useamman koulun tehtävänä on tässä laissa säädetyn tehtävänsä lisäksi huolehtia peruskoulussa ja lukiossa opiskelevien kuulo- tai näkövammaisten opetuksen ohjauksesta sekä opetusmenetelmien ja oppimateriaalien kehittamisestä.

Ehdotus

13 §

Koulussa on oppilaskoti. Oppilaskotiin voidaan *ilmaiseen täysihoitoon* ottaa myös muissa oppilaitoksissa opiskelevia *tässä laissa tarkoitettuja vammaisia oppilaita, jos oppilaskodissa on tilaa ja heidän kotikuntansa on heidät oppilaskotiin osoittanut.* Oppilaskodissa voi tilapäisesti asua myös 17 §:n 6 kohdassa tarkoitettun lapsen huoltaja.

15 §

Jos koulun palveluksessa olevan henkilön tehtävänä on valvoa oppilaiden ruokailua osallistumalla itse ruokailuun, on ateria hänelle maksuton.

17 §

Opetusministeriö voi määrätä, että yhden tai useamman koulun tehtävänä on tässä laissa säädettyjen tehtävien lisäksi ja siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään:

1) huolehtia opetusmenetelmien ja oppimateriaalien kehittamisestä;

2) huolehtia peruskoulussa ja lukiossa opiskelevien tässä laissa tarkoitettujen vammaisten oppilaiden, heidän vanhempiensa ja opettajiensa sekä koulun muun henkilökunnan ohjauksesta;

3) järjestää lukion oppimäärän suorittamista edistävää opetusta kuulovammaisten koulussa olleille oppilaille, jotka ovat lahjakkaita ja joilla on riittävä kielellinen kehitystaso;

4) järjestää peruskoulussa opiskeleville tässä laissa tarkoitetuille vammaisille oppilaille opiskelun tukemiseksi tilapäistä opetusta, jonka aikana voidaan antaa myös kuntoutusta, sekä vastaavasti järjestää heille kuntoutusta, jonka aikana voidaan antaa myös opetusta;

5) järjestää lukiossa tai ammatillisessa oppilaitoksessa opiskeleville tässä laissa tarkoitetuille vammaisille oppilaille tilapäistä kuntoutusta; sekä

6) järjestää alle oppivelvollisuusikäisille ja peruskoulunsa päättäneille tässä laissa tarkoitetuille vammaisille lapsille ja nuorille tilapäistä kuntoutusta koulutus- ja kuntoutussuunnitelman laatimista ja seurantaa varten ja vastaavasti jatko-opintoihin, työelämään ja yhteiskuntaan sijoittumista varten.

17 a §

Kunta on velvollinen suorittamaan valtiolle tässä laissa tarkoitettun valtion erityiskoulun varsi-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

naisesta oppilaastaan korvauksen, joka on suuruudeltaan 14 prosenttia asianomaisen erityiskoulun oppilasta kohvi lasketuista käyttökustannuksista. Koulun käyttökustannuksiin ei tällöin lueta 17 §:n 3—6 kohdassa tarkoitetuista oppilaista aiheutuvia kustannuksia.

Kunta on velvollinen suorittamaan valtiolle kouluun osoittamastaan 17 §:n 5 ja 6 kohdassa tarkoitettusta henkilöstä aiheutuneet käyttökustannukset. Kunnan maksettavaksi tuleva korvaus 17 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua oppilaasta on 50 prosenttia oppilaasta aiheutuneista käyttökustannuksista. Kuitenkin kuntoutuksesta peritään korvaus kokonaiskustannusten perusteella. Opetusministeriö voi tarvittaessa päättää, että tässä momentissa mainittujen korvausten määräämiseen sovelletaan maksuperustelain (980/73) 2 §:n 2 momenttia. Kustannuksiin ei lueta käyttöomaisuuden poistoja eikä käyttö- ja vaihtoomaisuuteen sijoitetun pääoman kustannuksia. Mitä tässä momentissa on säädetty 17 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen oppilaiden osalta, on soveltuvin osin voimassa myös 13 §:n nojalla oppilaskotiin otettuihin muiden oppilaitosten oppilaisiin.

Kotikunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa kouluun otetulla on väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka lukukauden alussa.

Mitä tässä laissa on säädetty kunnasta sovelletaan tarvittaessa kuntainliittoon.

17 b §

Yksityisen vammaisten lasten erityiskoulun ylläpitäjän ja valtion välillä voidaan sopia, että koulu otetaan tässä laissa tarkoitetuksi liikuntavammaisten kouluksi, jonka ylläpidosta valtio huolehtii.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun koulun virkoja, toimia ja tehtäviä ensi kerran täytettäessä kouluhallitus voi siirtää yksityisen koulun palveluksessa olleen henkilön hänen suostumuksellaan lähinnä hänen entistä tointaan tai tehtäväänsä vastaavaan liikuntavammaisten koulun virkaan, toimeen tai tehtävään sitä haettavaksi julistamatta. Siirto saadaan suorittaa, vaikkei asianomainen henkilö täytä uuden viran, toimen tai tehtävän kelpoisuusehtoja, jos kouluhallitus katsoo hänet kykeneväksi virkaa, tointa tai tehtävää hoitamaan.

Edellä 2 momentin mukaan valtion palvelukseen siirretylle henkilölle luetaan ikälisään ja määrävuosikorotukseen sekä vuosilomaan ja eläk-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

keeseen oikeuttavaksi ajaksi se aika, joka hänelle on vastaavia etuja varten luettu hyväksi tässä pykälässä tarkoitettussa yksityisessä koulussa ja saa hän henkilökohtaisena lisänä aikaisempien säännösten ja määräysten mukaisen palkkauksen ja valtion liikuntavammaisten koulussa saamansa palkkauksen erotuksen. Palkkauksella tarkoitetaan peruspalkkaa ikä-, palvelu- ja kalliinpaikallisineen sekä säännöksiin ja määräyksiin perustuvaa henkilökohtaista lisää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1986. Kuitenkin 17 §:n 3 kohtaa sovelletaan lukuvuoden 1985—1986 alusta.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalaan kuuluvat valtion vammaisten lasten erityiskoulut siirtyvät tämän lain voimaantullessa opetusministeriön hallinnonalaan kuuluviksi liikuntavammaisten kouluiksi. Valtion palveluksessa olevat henkilöt siirtyvät tämän lain voimaantullessa ilman eri toimenpiteitä valtion liikuntavammaisten koulun vastaavaan toimeen tai tehtävään sen estämättä, mitä kelpoisuusehdoista on säädetty tai määrätty. Heidän sopimuksenvaraisista ehdoistaan on, kunnes virka- tai työehtosopimuksessa toisin sovitaan, voimassa, mitä niistä vammaisten lasten erityiskoulujen palveluksessa olevien osalta on sovittu tai määrätty.

Jos yksityinen vammaisten lasten erityiskoulu 17 b §:n mukaisesti on päätetty ottaa valtion oppilaitokseksi, voidaan virkoja, toimia ja tehtäviä täyttää ennen koulun ylläpito-oikeuden siirtymistä.

Edellä 17 a §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu korvaus valtiolle suoritetaan vuonna 1986 puolen vuoden osalta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.